

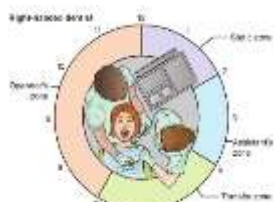
“New normal of medical services, Pattani model”

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

กรมการแพทย์ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดระบบการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข โดยมีเป้าหมายการดำเนินงานที่สำคัญ คือ บูรณาการความร่วมมือกับเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และเครือข่ายสุขภาพต่างๆ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงบริการทางการแพทย์ที่มีคุณภาพอย่างเหมาะสม ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด ๑๙ กรมการแพทย์ได้มีการจัดทำโครงการพัฒนารูปแบบระบบบริการทางการแพทย์วิถีใหม่ (New Normal of Medical Services) ในสถานพยาบาลแต่ละระดับ ณ จังหวัดปัตตานี หรือ “Pattani model” โดยได้นำรูปแบบการแพทย์วิถีใหม่ของห้องทันตกรรม ห้องฉุกเฉิน ห้องผ่าตัด และการดูแลรักษาผู้ป่วยกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรังหรือ NCD มาพัฒนาร่วมกันกับพื้นที่จังหวัดปัตตานี ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดระบบบริการในโรงพยาบาลรูปแบบใหม่ให้ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ๑ **ห้องทันตกรรม** พัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้วยการฝึกอบรมทันตบุคลากรเกี่ยวกับเทคนิคการลด การฟุ้งกระจายของฝอยละออง (aerosol) เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ และเทคนิคการทำฟัน แบบ Four-handed dentistry เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานระหว่างทันตแพทย์และผู้ช่วย ร่วมกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการคัดกรองและนัดหมายผู้ป่วย รวมถึงทำการตรวจสอบ เครื่องมือต่าง ๆ เช่น เครื่องดูดน้ำลายแรงสูงให้มีการใช้งานได้ตามมาตรฐาน ตลอดจนสำรวจและแนะนำ ในการใช้อุปกรณ์เสริมในการลดการฟุ้งกระจายจากหัตถการและการปรับโครงสร้างในห้องทันตกรรมให้มี ความเหมาะสม และปลอดภัยในการให้บริการ โดยสามารถเปิดให้บริการในหัตถการที่สามารถใช้เทคนิค การลดการฟุ้งกระจายของ aerosol ได้ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ เป็นต้นมา

Four-handed dentistry

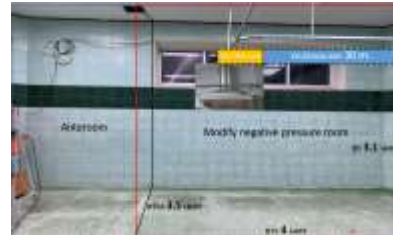

Rubber dam

High power suction

๒ ห้องฉุกเฉิน โดยการปรับโครงสร้างบางส่วนของห้องฉุกเฉินทั้งที่โรงพยาบาลจังหวัดและโรงพยาบาลชุมชนให้เป็นห้องความดันลบ (Modify negative pressure room) และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในห้องฉุกเฉินโดยทำการฝึกอบรมการคัดกรองผู้ป่วย ร่วมกับการจัดแบ่งพื้นที่ภายในห้องฉุกเฉิน (zoning) พร้อมการใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองอย่างเหมาะสมเมื่อต้องทำหัตถการที่เกิดละอองฝอย ได้แก่ การทำหัตถการพื้นคื่นชีพ การใส่ท่อช่วยหายใจ การพ่นยา ทำให้แพทย์สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

Zoning (รพ.ปัตตานี)

Zoning (รพ.สายบุรี)

PPE/PAPR

Auto CPR

Workshop

๓ ห้องผ่าตัด กรมการแพทย์ได้จัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ศัลยแพทย์ វិសัณญ์แพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์ในห้องผ่าตัดในจังหวัดปัตตานี และปรับเป็นห้องผ่าตัดความดันลบ (Modified negative pressure operating room) ซึ่งจะทำให้สามารถทำหัตถการต่างๆได้ตามมาตรฐานวิชาชีพและมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

Modified Negative Pressure Room รพ.สายบุรี

ที่มาภาพ : www.medicalxpress.com

๔ การดูแลรักษาผู้ป่วยกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรังหรือ NCD โดยจัดระบบบริการใหม่สร้างความเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลประจำจังหวัด เครือข่ายโรงพยาบาลชุมชน - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและเชื่อมโยงกับชุมชน ระบบบริการนี้จะเริ่มนำร่องกับผู้ป่วยเบาหวานและความดันโลหิตสูงเป็นกลุ่มแรก โดยมีหลักการคือสร้างความตระหนักและความรอบรู้ให้แก่ผู้ป่วยในการดูแลตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวิธีการดูแลรักษา หรือที่เรียกว่าการทำ “Shared Care Plan” เพื่อให้เกิดการดูแลรักษาที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล ส่งเสริมการติดตามผลการรักษาด้วยตนเอง ที่เรียกว่า “Self-Monitoring” เช่น การวัดความดันโลหิตด้วยเครื่องวัดความดันโลหิตแบบพกพา หรือการวัดระดับน้ำตาลในเลือดด้วยเครื่องตรวจน้ำตาลจากการเจาะเลือดปลายนิ้ว ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้ป่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นนิสัย หากผู้ป่วยไม่สามารถจัดหาเครื่องมือหรือทำการตรวจเองได้ จะมีการจัดบริการช่วยเหลือ เช่น การตั้งจุด Check Point ในชุมชนหรือหมู่บ้าน หรือ จัดเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัคร เช่น อสม. เข้าไปช่วยตรวจ มีการส่งผลการตรวจไปยังหน่วยบริการล่วงหน้าก่อนวันนัดเพื่อแยกผู้ป่วยออกเป็น ๓ กลุ่ม และ จัดบริการให้ตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม กลุ่มแรก คือ กลุ่มควบคุมได้ดี สามารถเข้ามาพบแพทย์ครั้งเว้นครั้ง โดยครั้งที่พบแพทย์สามารถเลือกได้ว่ามาพบแพทย์ที่โรงพยาบาล หรือ ผ่านระบบการรักษาทางไกล (telemedicine) กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มควบคุมได้ปานกลาง ที่มีปัญหาแต่ไม่รุนแรง ก็สามารถมาพบแพทย์ที่โรงพยาบาลครั้งเว้นครั้ง และมี อสม. ไปเยี่ยมบ้าน ทั้งกลุ่มควบคุมได้ดีและปานกลางสามารถเติมนยาและรับยาผ่านช่องทางด่วนในรอบที่ไม่ต้องพบแพทย์ได้ และกลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มควบคุมได้ไม่ดี เป็นกลุ่มที่ยังมีปัญหารุนแรง มีความจำเป็นต้องมาพบแพทย์ที่โรงพยาบาลทุกครั้ง มีการดูแลที่เข้มข้นทั้งที่โรงพยาบาล และการเยี่ยมบ้านโดย อสม. อย่างไรก็ตามทุกกรณีสามารถปรึกษาแพทย์ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การปรึกษาทางไกล หรือ hotline ในกรณีมีปัญหารุนแรงด่วนได้

นอกจากนี้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยบริหารจัดการสามารถคัดกรองและลดผู้ป่วยที่ไม่จำเป็นต้องมาโรงพยาบาล เป็นการลดความแออัด ทำให้บุคลากรมีเวลาในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มยุ่งยากซับซ้อนได้มากขึ้น ลดรอยคอของผู้ป่วยตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข และยังเป็นการช่วยให้ผู้ป่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาได้อย่างมาก

กลุ่ม	พบแพทย์ที่ sw.	Telemedicine	อสบ.	REMED
ควบคุมได้ดี	ครึ่งวันครึ่ง	✓	X	✓
ควบคุมได้ปานกลาง	ครึ่งวันครึ่ง	✓	✓	✓
ควบคุมได้ไม่ดี	ทุกครั้ง	X	✓	X

ทั้งนี้จะมีการติดตามประเมินผลโดยสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP) เพื่อรวบรวมข้อมูลผลลัพธ์ ตลอดจนประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

World Health
Organization

จากการที่กรมการแพทย์ร่วมพัฒนารูปแบบระบบบริการทางการแพทย์วิถีใหม่ในจังหวัดปัตตานี ทำให้โรงพยาบาลในระดับต่างๆ สามารถเริ่มเปิดให้บริการแก่ผู้ป่วยได้ตามมาตรฐานวิชาชีพและมีความปลอดภัยในการให้บริการ ตั้งแต่ต้นเดือนมิถุนายน ๒๕๖๓ และรูปแบบการแพทย์วิถีใหม่จะมีการขยายไปยังโรงพยาบาลอื่นๆ ในจังหวัดปัตตานี และจะเป็นต้นแบบในอนาคตเพื่อขยายผลไปสู่โรงพยาบาลอื่นๆ ในเขตสุขภาพทั้ง ๑๒ แห่งทั่วประเทศไทย ทั้งนี้กรมการแพทย์ได้ทำความร่วมมือกับองค์การอนามัยโลก และได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน เพื่อนำประโยชน์ของการแพทย์วิถีใหม่มอบให้แก่ประชาชนชาวไทยทุกคน ให้ได้เข้าถึงการบริการสาธารณสุขที่ดี มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล